

ZeitBild

Fachübergreifender Kunstunterricht ermöglicht die inhaltliche Verbindung mit Geschichte, Erdkunde und Gesellschaftslehre.

84 Unterrichtseinheiten für Schulkinder zwischen ca. 8 und 13 Jahren

Kontakt: Wieneke Reith und Michael Engelhardt wieneke@dds.nl / info@engelhardt.nl

ist eine sehr sorgfältig und detailliert ausgeführte Ausgabe von Unterrichtseinheiten für den Kunstunterricht an niederländischen Schulen für Kinder zwischen 8 und 13 Jahren. Diese Methode wird seit 2008 vom Lambo-Verlag in Arnhem herausgegeben. Die Urheberschaft liegt bei Wieneke Reith, die auch diese Mappe verantwortet.

Zentrale Idee und Basis dieser Methode ist die Verbindung der Arbeiten im Fach Kunst mit den gleichzeitig durchgenommenen Inhalten der Fächer Geschichte, Erdkunde und Gesellschaftslehre

Weitere Auffälligkeit von ZeitBild ist die an der Praxis erprobte und mit Erfahrung durchdachte Durchführungsbeschreibung jeder einzelnen Unterrichtsstunde. Es wird wirklich in jeder der vorliegenden 84 Unterrichtseinheiten an wirklich alles gedacht.

Gerade im künstlerischen Werk wirkt die Wirklichkeit der Dinge (Material und Werkzeug) und der wirkende Eingriff (Handwerk) und schließlich die Wirkung (Erstellen eines Werkes. Verdingung, Response) wirklich zusammen. Am Anfang die Idee, dann das Wissen von vor der Idee und schließlich der Prozess der Umsetzung.

Die Praxis zeigt immer wieder, daß ein gelungener Kunstunterricht dann möglich wird, wenn alles, von Vorbereitung bis Aufräumen, richtig und erprobt bereitgestellt wird.

ZeitBild ermöglicht dieses schaffende Erlebnis in der Schule.

ZeitBild umfasst neben den komplett ausgearbeiteten Unterrichtseinheiten sehr viele Inspirationsbeispiele, Kopierkarten und bebilderte Anleitungen aller verwendeten Techniken. Der Erstausgabe war es ein unbedingtes Ziel, den Lehrern jede Hilfe zu geben sodaß die Schüler erfolgreich arbeiten können. Und die Reaktionen nach 2 Jahren Gebrauch sind begeistert.

Die bisher in niederländischer Sprache vorliegenden 84 Unterrichtseinheiten, gegliedert in 21 Themen von Steinzeit bis Zukunft, mit jeweils 4 Unterrichtseinheiten, die durch (fast) alle Techniken und Stile gehen, können und sollen auch für deutsche Schulkinder benutzbar gemacht werden.

Wir möchten einen Verlag finden, der Übersetzung, Überarbeitung und Herausgabe von ZeitBild für deutsche Schulen realisiert.

Sie sind interessiert?
Sie möchten mit uns über die
Herausgabe von ZeitBild reden?
Sie wollen die komplertte
niederländische Ausgabe sehen?
Wir würden es sehr begrüßen,
wenn sich auf dem deutschen
Lehrmittelmarkt hierzu etwas rührt.

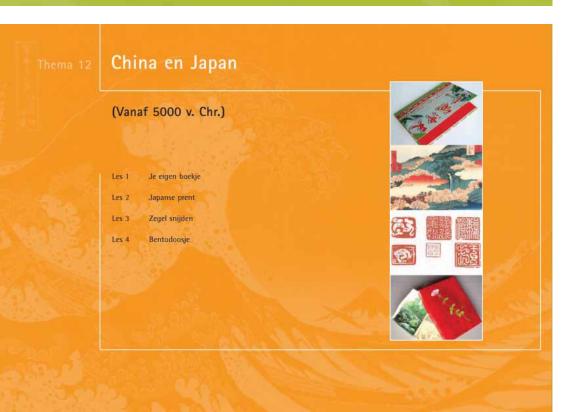

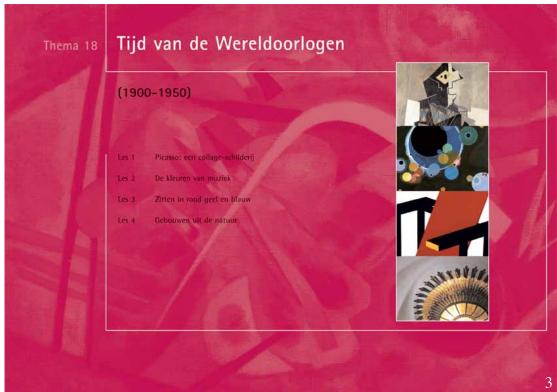
Einfach anrufen oder mailen Tel: 0031 6 4775 9099 oder 0031 6 4731 3920

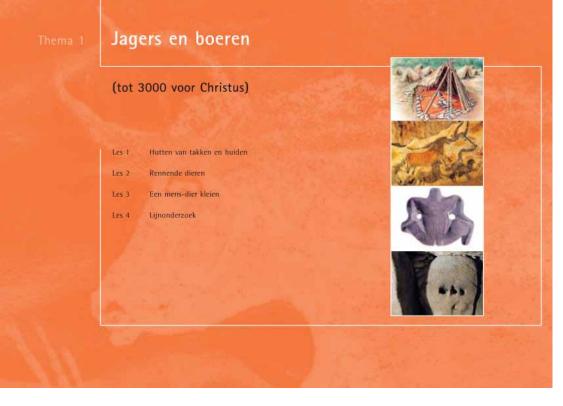
Wieneke Reith / Michael Engelhardt wieneke@dds.nl / info@engelhardt.nl Alle Rechte vorbehalten

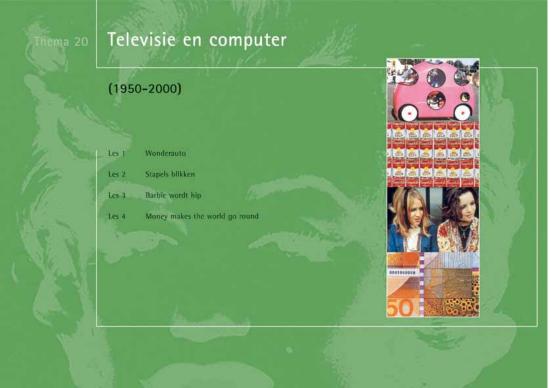

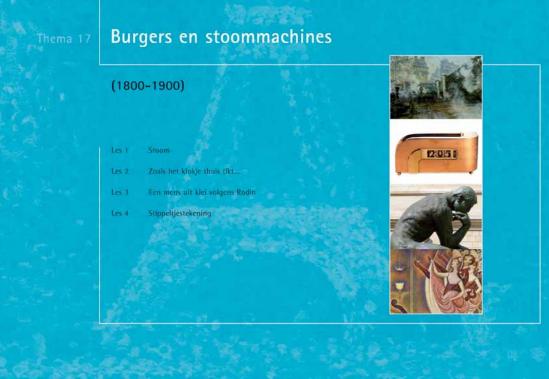

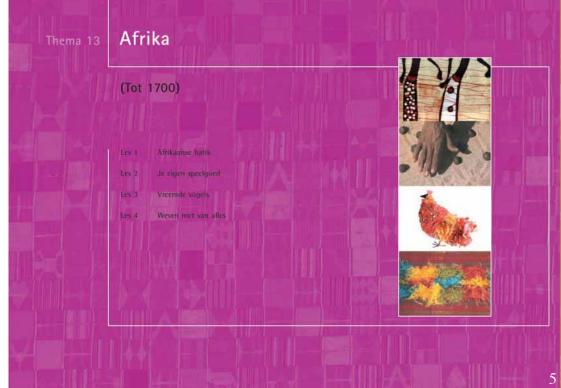

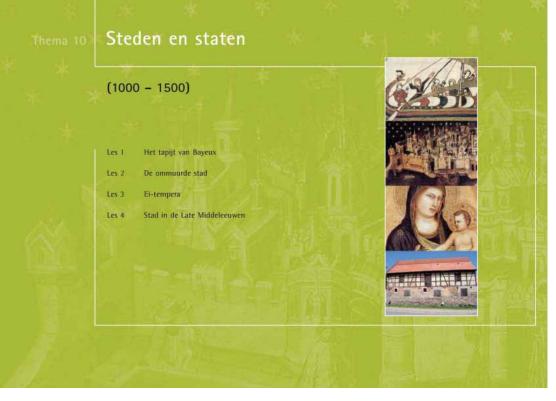

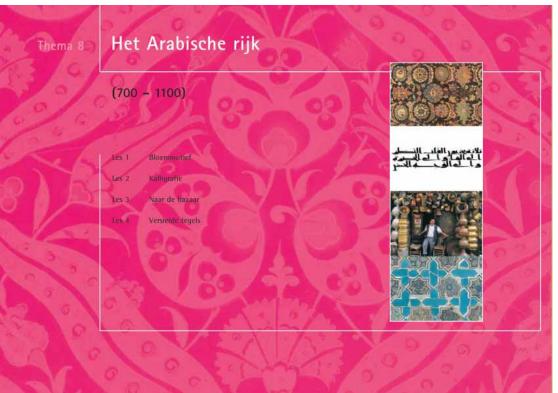

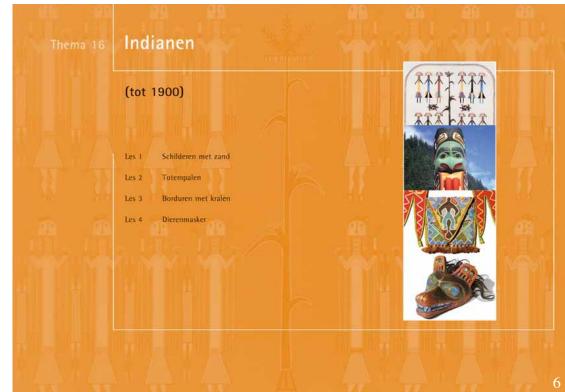

Perücken und Revolutionen

(1700-1800)

- 1 Reifröcke für die Reichen
- 2 Botanische Zeichnung
- 3 Rokkoko-Kontrast
- 4 Fürstliche Häuser damals

Perücken und Revolutionen

Literatur-Tipps

Het Nederlandse interieur in beeld 1600-1900 C. Willemijn Fock Waanders uitgevers, Zwolle ISBN 90 400 9588-4

Furniture from Rococo to Art Deco Allessandra Ponte e.a. Denedikt taschen Verlag GmbH 2000 ISBN 3 8228 6517 6

Leven in toen Frans van Burkom e.a. Waanders uitgevers, Zwolle 2001 ISBN 90 400 9572 8 in the Metropolitan Museum of Art Amelia Pieck e.a. Harry N. Abrams Inc. Publishers New York ISBN 0 87099 805 6 Enzyklopädie der Wohnkultur Ricardo Montenegro DuMont Köln 1997 ISBN 3 7701 4163 6 Barok en Rococo Rolf Toman e.a. Feierabend Berlijn 2003 ISBN 3 936761 77 9 Rococo in Nederland Reinier Baarsen e.a. Waanders Uitgevers, Amsterdam 2001 ISBN 90 400 9577 9

Period Rooms

Gerrit Schouten (1779-1839). Botanische tekeningen en diorama's uit Suriname Clazien Medendorp Koninklijk Instituut voor de Tropen 1999 ISBN 90 6832 279 6 Botanische illustraties Ronald King Uitgeverij Kosmos Amsterdam 1979 ISBN 90 215 0773 0 Elseviers kostuumgids Conrads / Klinkhamer Elsevier 1981 ISBN 90 10 05540 X Goethe voor kinderen P. Härtling De Fontein 1999 ISBN 90 261 1521 0

Perücken und Revolutionen

Reifröcke für die Reichen

Aufgabe Mache ein Kleid im Stil des 18. Jhd. mit vorhandenem oder kostenlosem Material

Unterrichtsziel Resultat: Setze wertloses Material um in ein wertvolles Kleidungsstück

Technisch: Konstruiere dreidimensionale Kostümformen

Technik

Stoff und kostenlosem Material räumliche Gestalt geben

Material Hula-Hup-Reifen (z.B., aus der Sporthalle leihen). Stoffe.

Hula-Hup-Reifen (z.B.. aus der Sporthalle leihen), Stoffe, Krepppapier, Pappe, Tortenpapier, Jogurtbecher, WC-Rollen, alte Gardinen (dünne weiße und farbig schwere), Klebeband, Nietmaschine, Sicherheitsnadeln, Nadel und Faden,

Gummibänder, Leim, dicke Stifte, etc

Bildaspekt

Mode. 'Mode' ist das lateinische Wort für Art und Weise. Wird es im Zusammenhang mit Kleidung benutzt, meint Mode die Art der Kleidung, welche zu einer bestimmten Zeit als schön empfunden wird. Das kann sich aber auch schnell wieder ändern. Was dieses Jahr modisch oder modern ist, ist nächstes Jahr vielleicht schon wieder 'out' oder altmodisch. Mit 'Mode' wird aber nicht nur die Gestaltung von Kleidung gemeint, sondern auch die Gestaltung von anderen Gebrauchsgütern wie z.B. Häuser, Musik etc.

Bezug zum Thema

Die reichen Menschen im 18. Jhd. trugen superschicke Kleidung. Sie wollten so schön wie nur irgendmöglich sein. Auch ihr Haar sollte viel schöner aussehen, als es in Wirklichkeit war. Frauen und Männer trugen daher Perücken, oft mit Puder weiß gemacht. Und nicht nur die Frauen, auch die Männer trugen Schuhe mit hohen Absätzen. Männer trugen Westen und Kniebundhosen und darüber weit fallende Mäntel oder Jacken mit sehr vielen Knöpfen und großen Manschetten an den Ärmeln. Schau auf den Bildkarten auch nach den Rüschen und Spitzen überall. Die Frauen trugen lange Röcke und Kleider, die nach unten sehr weit ausfielen. Ein absolutes Schönheitsideal war die ganz schmale Taille. Aber sehr breite Hüften wurden auch als sehr schön angesehen. Darum trugen die Frauen Holzreifen in ihren Röcken, die dafür sorgten, daß der Rock schon auf Hüfthöhe so weit wie möglich war. Die Ärmel liefen vom Ellbogen an weit aus, oder sie hatten ganz lange Manschetten mit einer Reihe von Knöpfen obendrauf. Und überall waren Verzierungen mit Spitze und Rüschen. Echter Pomp eben. (Das Wort Pomp kommt von Pumpe, meint also aufgeblasen, aufgeplustert etc.)

Unterrichtsverlauf

Wissen sammeln Können sich die Kinder untereinander erklären, was diese Perückenzeit war? Wer weiß, wie die Menschen damals aussahen? Gib die oben stehende Information an die Kinder weiter und besprich das Bildmaterial mit ihnen. Was sind die Unterschiede mit heutiger Kleidung und Mode?

Arbeitsanweisung Bilde Gruppen von jeweils drei Kindern. Mache mit den bereitgelegten Materialien und Werkzeugen ein Kostüm im Stil des 18. Jhd. Eines der drei Kinder wird angezogen.

Bildkarten

Bildkarte 1

Gautier-Dagoty Marie-Antoinette. 1775

Bildkarte 2

Marie-Antoinette mit ihren Kindern, 1789

Bildkarte 3 Marie-Antoinette mit ihren Kindern, 1789

Bildkarte 4
Marie-Antoinette

Reifröcke für die Reichen (Fortsetzung)

Hinweise Gib den Kindern ein oder zwei Wochen vorher einen Brief mit, in welchem sie erinnert werden, Material für die Kostüme mitzubringen. Hierfür kann Gebrauch gemacht werden vom Kopierblatt 13, Titel: 'Perückenzeit'. (Liegt zum Download auch bereit via Internet.)

In dieser Unterrichtseinheit geht es darum, daß die Kinder entdecken, wie sie eine Kleidungsform um einen Körper herum herstellen können. Das darf durchaus auf experimentelle Weise versucht werden. Hilf den Kindern indem ihr die Technikkarte 43 gemeinsam besprecht und für einige Teile des Kostüms die Anleitung anhand der abgedruckten Fotos gemeinsam durchgeht.

- 1. Binde ein Seil um deinen Bauch, hänge vier Stücke Seil daran und knote einen Hula-Hup-Reifen daran fest. Wenn ihr hierüber ein Stück Stoff drapiert, entsteht ein Reifrock.
- 2. Mit Klebeband kann ein zu weiter Stoff um den Bauch passend gemacht werden.
- 3. Ein Gummiband um einen papiernen Tortenunterleger, und fertig ist die Manschette mit Spitzenbesatz.
- 4. Tackern mit der Nietmaschine ist auch eine Lösung.
- 5. Hier ensteht eine Ärmelmanschette mit Hilfe von einem Joghurtbecher.
- 6. Eine Hose machen ist schon viel schwieriger, aber der Versuch darf gemacht werden. Die meisten Jungens finden es kein Problem, auch mal als adliges Fräulein umher zu laufen!

Halte die Erklärungen kurz. Du wirst sehen, daß die Kinder esnicht erwarten können um endlich anfzuangen. Plane für diese Aufgabe genügend Zeit ein. So gibst du den Kindern den nötigen Raum, um ihre Begeisterung umsetzen zu können in ein prächtiges Resultat. Das Aufhängen der Bildkarten, an gut sichtbaren Plätzen im Klassenraum sorgt für extra Inspiration. Lass die Kinder erst die grobe Form des Kostüms herstellen. Anschließend kann diese verziert werden mit Knöpfen, Spitzenbesatz, Krepppapier, Papiertaschentücher etc.

Tipp

Mache Fotos von den kostümierten Kindern, mit Lippenstift, Schönheitsfleck und Puderperücke. Kombiniere dieses Mode-Portrait mit den Fotos von Teil 4 dieses Themas (Fürstliche Häuser damals) als Hintergrund. Ihr könnt auch eine Modeshow mit allen Modellen veranstalten.

Nachbesprechen

Siehst du wirklich so aus, wie die Menschen damals im 18. Jhd.? Woran erkannt man dies? Was ging gut in der Zusammenarbeit und was war schwierig? Möchtest du diese Kleidung in echt auch gerne tragen? Warum ja, warum lieber nicht?

Technikkarte 43

Kostüm aus dem 18. Jhd.

Kopierblatt 13

Perückenzeit

Thema 15 Les 1

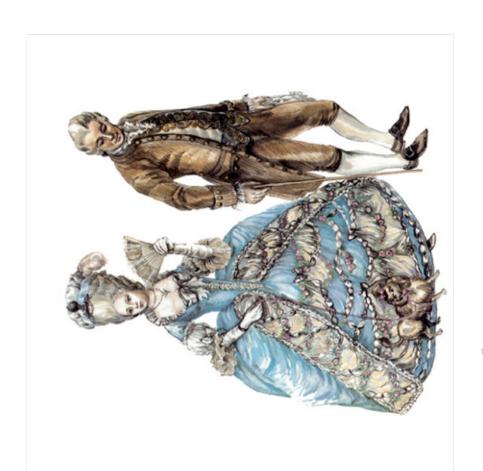
Perücken und Revolutionen

Pruikentijd

Beeldkaart 4

Marie-Antoinette

Voor de groep van ...

Tijdens de lessen wereldoriëntatie behandelen we momenteel de achttiende eeuw. Bij beeldende vorming haken we daarop in door te werken aan het thema 'Pruikentijd'.

..... gaan we in de klas zelf achttiende-eeuwse kostuums maken. oude vitrages; lege yoghurtbekers; tape; spelden; postbode-elastieken; kortom: alles waarmee we elkaar (met enige fantasie en ereativiteit) oude lakens; grote doeken; tafelkleden; taartkleedjes; stukken kant; Hebben jullie wat van deze materialen thuis liggen en mag je dit kannen omtoveren tot naffige dames en hoffelijke heren. Daarwoor hebben we heel wat materiaal nodig zoals: papieren zakdoekjes; knopen: kraten; strikjes: bandjes; meenemen naar school, breng het dan voor,

of uiterlijk op

Technikkarte 43

Kostüm im Stil des 18. Jhd.

1 Die Reifen für den Reifrock befestigen

Mit Klebeband kann man einfach etwas festmachen.

Manschette mit Spitzenbesatz aus Tortenpapier

Tackern mit der Nietmaschine ist auch eine Lösung.

Wie man eine Hose macht könnt ihr ausprobieren.

Fertig.

Thema 1	Jagers en boeren, tot 3000 v. Chr.	Thema 2	Mesopotamië, 5000 – 3000 v. Chr.
Les 1 Titel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrip	'Hutten van takken en huiden' Bouw van stokjes, takjes, prikkers en lapjes, verschillende tentvormen Lapjes, touw, stokjes en takjes Construeren, naaien met takken, stokjes en lapjes Ruimte; volume	Les 1 Titel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrip	'Gezichtspot' Maak een potje waarin een gezicht te herkennen is Klei Boetseren met klei Kop
Les 2 Titel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrip	'Rennende dieren' Teken een dier dat jij wel zou willen vangen Houtskool op papier Schetsen, vegen en gummen in houtskool Beweging	Les 2 Titel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrip	'Rolzegel' Maak een afdruk met een rolzegel waaraan jij te herkennen bent Huishouddoekjes; toiletrolletjes; verf en papier Knippen, plakken, afdrukken Spiegelbeeld
Les 3 Titel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrip	'Een mens-dier kleien' Maak een beeldje van een combinatie van een mens en een dier Klei Boetseren met klei Textuur	Les 3 Titel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrip	'Gelukspoppetje' Maak van gras, stro, takjes en papier-maché een gelukspoppetje Papier-maché; gras; stro; takjes Construeren; boetseren Betekenis
Les 4 Titel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrip	'Lijnanderzoek' Maak een touwafdruk van je moolste lijnenontwerp Touw, karton, verf en papier Touwafdruk op papier Lijn	Les 4 Titel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrip	Bloemafdruk Maak een afdruk op papier van een bloemvorm in gips Gips; verf; papier Kerven in gips; afdrukken met blockprint Hoogdruk en diepdruk
Thema 3	Egypte, 3000 – 2000 v. Chr.	Thema 4	Inuit, 2000 – 1000 v. Chr.
Les 1 Titel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrip	'Een bijzonder doosje' Maak een doosje voor een waardevol voorwerp Papier-machë; karton; verf Modelleren met papier-machë en schilderen met verf Verwijzing	Les 1 Theil Opdracht Materiaal Techniek Breidend begrip	'Inuitgeesten' Schilder geesten die bij de Inuit van pas zouden kunnen komen Zwarte plakkaatverf op papier Schilderen met zwarte verf Silhouet
Les 2 Titel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrip	'niëroglyfen' Schrijf je naam in een zelfbedachte beeldtaal Fineliner; papier Lettertekens maken in fineliner met potlood Vormsoort	Les 2 Titel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrip	'De kleuren van sneeuw' Schilder een wit schilderij met zoveel mogelijk kleur er in Plakkaatverf op papler Verf mengen, schilderen, Pastelkleuren
Les 3 Titel Opdracht Materiaal Technick Beerin	'Hanger van papierfiligraan". Maak van papierfiligraan een symmetrische vorm, als ontwerp voor een halssieraad. Stroken papier en papier Oprollen, vouwen en opplakken van stroken papier	Les 3 Titel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrip	Sneeuwkristallen' Teken zelf een zeshoek en knip daaruit een kristalvorm Wit papier op blauw papier Meten, eekenen, knippen Herhaling
	"Walk like an Egyptian" Schilder elkaar op de manier waarop de Egyptenaren dat deden Plakkaatverf op papier Schilderen met verf Poseren	Les 4 Tricl Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrip	Vingermasker* Maak van karton een vingermasker Stevig karton, restjes karton; touw; veertjes; raffa; kraaltjes en verf Karton snijden, schilderen, plakken Gezichtsuitdrukking
Thema 5	Grieken, 3000 v Chr 0	Thema 6	Romeinen, 0 – 500
Les 1 Titel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrip	'Grieks keramiek maken' Maak een schaal- of vaasvorm die jij thuis wiit gebruiken Klei Boetseren Gesloten en open vormen	Les 1 Titel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrip	"Mozaïek van steentjes" Maak een mozaïek met zeifgemaakte steentjes Kleij, verf; hout Mozaïek vormen van kei en dit beschilderen Plasticiteit door kleur
Les 2 Titel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrip	'Grieks keramiek beschilderen' Beschilder Je eigen werkstuk zodanig dat te zien is waar je het voor wilt gebruiken Plakkaatverf Plakkaatverf Restvorm	Les 2 Titel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrip	'Beeldhouwen' Maak een beeldhouwwerk uit gips Gips Bewerken van zacht gips Ruimtelijk: driedimensionaal
Les 3 Titel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrip	De bouw van het paard van Troje Teken hoe de bouw van het paard van Troje er uitgezien zal hebben Oost-indische inkt, pen, papier Tekenen met kroontjespen en Oost-Indische inkt	Les 3 Titel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrip	'Marmer en andere bouwmaterialen' Verbeeld materiaalstructuren Diversen Marmeren op papier, pentekenen; pasteltekenen; lapjes-drukwerk. Structuur
Les 4 Titel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrip	Theaterscène' Maak een theaterscène in een schoenendoos Papier; verf; schoendozen Knippen, plakken, beschilderen Compositie	Les 4 Titel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrip	'Een nieuwe stad' Maak een maquette van een stad Karton; kosteloos materiaal, de structuren van les 3 Rissen, snijden en plakken met karton Architectuur

Het Arabische rijk, 700 - 1100	'Bisemmotiel' Maak van stukjes papier een mozaïek in een plantenvorm sl Verschillende soorten gekleurd papier s Scheuren, knippen en plakken met verschillende soorten papier d begrip Collage	'Kalligrafie' Schrijf waar jij het liefst naar kijkt, in je mooiste kalligrafieletters al Oost-Indische inkt, kroontjespen, papier Schoonschrijven in Oost-Indische inkt d begrip Kalligrafie	'Naar de bazaar' Knip een beeld van een handelaar met zijn koopwaar al Zwart papier, gekleurd papier t Papier knippen d begrip Schematisch	"Versierde tegels" Maak een serie tegels met een doorlopend motlief sl. Kiel, karton, verf Klei, karton, verf Klei uitrollen, rapport overnemen, schilderen d begrip Rapport	10 Steden en staten, 1000 - 1500	'Het tapijt van Bayeux' Maak een veehaal in stof al Restjes stof, garen, naalden, patroontekenpapier, textiellijm k Applicaties maken met stof d begrip Ruimtesuggestie: overlapping en stapeling	'De ommuurde stad' it Teken hoe middeleuwse huizen veilig ommuurd zijn door de stadsmui al Oost-Indische inkt, kroontjespennen, papier k Tekenen met pen en Oost-Indische inkt d begrip Lijn: arcering	'Ei-tempara' Schilder een ornamentenschilderij met zelfgemaakte verfalle Krijtjes, ei, water, karton Mengen, schilderen d begrip Kleur: zuiverheid, verzadiging	'Stad in de late middeleeuwen' it Bouw met behulp van papieren profielen een vakwerkhuis al Kopieergapier, tekengapier, ecoline, wasco k Knigpen, plakken, tekenen en schilderen d begrip Skeietbouw en vakwerk	2 China en Japan, rond 1600	'Je eigen boekje' Maak van papier en karton een echt ingebonden boekje sl Karton, papier, boekbindlinnen, garen k Rnippen, plakken, naaien	'Japanse prent' Vertaal een plaatje van een landschap naar een Japanse prent sil Fineliners, kleurpotloden, vakantiefotd's, papier Tekenen en inkleuren	'Zegel snijden' Snijd uit een aardappels een eigen zegel en druk die af al Aardappels, gutsen of mesjes, rode verf k Aardappelstempel snijden en afdrukken d begrip Stempel	"Bentodoosje" Kaak je eigen doosje met een heerlijke maaltijd erin Karton, verf, vernis, kosteloos materiaal Knippen, plakken, schilderen, lakken
Thema 8	Les 1 Titel Opdracht Materiaal Tochniek Beeldend begrip	Les 2 Titel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrip	Les 3 Titel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrip	Les 4 Thel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrip	Thema 10	Les 1 Titel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrip	Les 2 Titel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrip	Les 3 Titel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrip	Les 4 Titel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrip	Thema 12	Les 1 Titel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend I	Les 2 Titel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrip	Les 3 Titel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrip	Les 4 Titel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrip
Monniken en ridders, 500 – 1000	'Monnikenwerk' Maak een miniatuur van je eigen letter Viltstift op papier Tekenen met viltstift	'Je dag in stukjes' Laat in een schema zien hoe jouw dagindeling er uitziet Kopieerblad en verf Mengen en schilderen met plakkaatverf Egaal	'Burchten bouwen' Bouw een schoenendoos om tot een ruine van een burcht met verschillende verdiepingen. Schoendozen; karton; verf Knippen, plakken, rissen met karton.	'Heraldiek' Ontwerp een schild voor je eigen familie Gekeurd papler Werken met sjablonen Stileren	Azteken, 300 - 1500	'Gedachtenschilderij' Maak een gesamenlijke codex Stevig papier, zwarte stiften, ecoline Tekenen met zwarte stift, inkleuren met ecoline Vereenvoudigen	'Een pictogram van jezelf' Maak een linosnede van een zelfbedacht pictogram Linoleum, gutsen, zwarte verf, rollers, papier Lino snijden Symbool	"Verenmozaiek" Maak van zeligemaakte veren een mozaïek Wit en gekleurd papier, ecoline Knippen, schilderen, plakken	"Vriendschapsbandjes" Maak een vriendschapsbandje met verschillende kleuren garen Verschillende kleuren haakkatoen, schilderstape, kraaitjes Knopen, macramê Herhaling	Ontdekkers en hervormers, 1500 - 1600	'Leren van Da Vinci' Maak een krijstekening van een geplooide lap stof Zacht contêkrijt of pastelkrijt, eventueel vetkrijt Tekenen met krijt Licht en schaduw	Diepte in je tekening". Maak een perspectieftekening van een gebouw Potloden, kleurpotlogen, papier Tekenen met potlood op papier Ruimte: perspectief	'Fresco' Maak een frescoschildering op een zelfgegoten gipsen vorm Gips, water, aluminium taartschaaltjes, waterverf Gips gieten; schilderen met waterverf Compositie grondvorm	'Boekdrukkunst' Maak een afdruk van een zelfgemaakte tekst Karton, papier, dikke foam keukendoekjes, rollers, verf kleurpotloden Stempels van keukendoekjes maken en afdrukken Lettertoe
Thema 7	Les 1 Titel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrip	Les 2 Triel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrip	Les 3 Triel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrip	Les 4 Titel Opdracht Materiaal Technick Beeldend begrip	Thema 9	Les 1 Titel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrip	Les 2 Titel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrip	Les 3 Titel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrip	Les 4 Titel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrip	Thema 11	Les 1 Titel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrip	Les 2 Titel Opéracht Materiaal Techniek Beeldend begrip	Les 3 Titel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrip	Les 4 Titel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend bezrio

	Thema 13	Afrika, tot 1700	a 14	Regenten en vorsten, 1600 - 1700
	Les 1 Titel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrip	'Afrikaanse batik' Batik een voostelling van extreme mensfiguren Gebleurd en wit papiler, kaarsen, ecoline Papilerbatik Lijnsoort	Les 1 Titel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrip	'Duyfken: een V.O.Cschip' Bouw van papier je eigen V.O.Cschip Bouwplast en papier Knippen, plakken, tekenen Schaal
	Les 2 Titel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrip	'Te eigen speelgoed' Maak van kosteloos materiaal iets waarnee je kunt spelen Kosteloos materiaal, lijm, schilderstape Construeren met kosteloos materiaal Creativiteit	Les 2 Titel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrip	Rembrandt; clair-obsur* Teken een stilleven in potlood op papier Grijze potloden in verschillende hardheden Tekenen met potlood in verschillende hardheden Clair - obscur
	Les 3 Titel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrip	"Vreemde vogels" Maak een dier van oude plastic tasjes en bloembinddraad Plastic tasjes, binddraad, prikpennen Vouwen, rijgen en binden van plastic tasjes Kunststoffen	Les 3 Titel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrip	"Microscopisch beeld" Schilder een voorwerp van veraf, van dichtbij en van onder de microscoop Microscopen, verf, papier Schilderen met plakkaatverf Detail
	Les 4 Titel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrip	Weven met van alles' Maak een weefsel op een zelfgemaakt weefgetouw Hout, spijkers, wol, touw, plastic Weven Weefsel	Les 4 Titel Optracht Materiaal Technick Beeldend begrip	'Fantassiedier' Teken een nieuw dier door zwart-wit kopieën af te tekenen met pen. Kopieën, fineliners Knippen, plakken, tekenen Vervormen, deformeren
	Thema 15	Pruiken en revoluties, 1700 – 1800	Thema 16	Indianen, tot 1900
	Les 1 Titel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend beerio	'Pruikentijo' Maak van kosteloos materiaal een kostuum uit de pruikentijd. Hoepels (lenen bij de kleuters); stoffen; papieren taartkleedjes; spelden; schilderstape. Modelleren met stof en kosteloos materiaal	tes 1 Titel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrip	'Schilderen met zand' Maak met zand een schilderij over iets uit een droom Door ecoline gekleurd zand, karton Zandschilderen: met lijm ingestreken vlakken bedekken met zand Vlak
	Les 2 Titel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrip	'Botanische tekening' Maak een gedetailleerde tekening van een bloem of een plant. Blommen, kleurpotlood op papier. Tekenen in kleurpotlood op papier Kleurverloop	tes 2 Titel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrip	Totempalen' Maak een figuur die past bij jouw familie Schuimrubber of oasis, voor ieder een blok (ca 20 x 20 cm?) scharen; meejes: wijen; verf; penselen; lange bamboestokken Schuimrubber knippen, snijden en beschilderen Naar de verbeelding
	Les 3 Titel Opdracht Materiaal Techniek	'Rocococontrast' Teken een meubel op twee manieren: een keer modern/strak en een keer in Rococostijl. Vilstift; kleurpotlood; papier	Les 3 Titel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrip	'Borduren met kralen' Maak van vilt een armband en versier die met kralen Strijkkralen, vilt, naald en draad Borduren en naalen (Non) figuratief
		Contrast. Schilder een natuurlijk landschap met daarin een zelfbedacht buitenhuis. Oost-Indische inkt; exaline; kroonsjespennen, penselen, gapier. Schilderen met ecoline; tekenen met Oost-Indische inkt, en een combinatie daarvan. Atmosferisch perspectief	Les 4 Titel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrip	Dierenmasker Maak van gapier-machê een masker in de vorm van een dier Kopieerblad; papier-machê Medelleren met papier-machê Figuratie, naar de verbeelding
	Thema 17	Burgers en stoommathines, 1800 – 1900	Thema 18	Tijd van de wereldoorlogen, 1900 – 1950
	Les 1 Titel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrip	'Stoom' Schilder een voorstelling die deels onzichtbaar is. Plakkaatverf op papier Schilderen Kleur: muance	Les 1 Titel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrin	'Picasso: een collageschilderij' Maak een collageschilderij waarin je door middel van geometrische figuri een mensfiguur laat zien Allerfei soorten papier; verf Collageschniek geombineerd met schilderen Gonnettsch vorm
	Les 2 Titel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrip	Zoals het klokje thuis tikt' Maak een klokje dat precies bij jou thuis kan passen Kosteloos materiaal; karton, papier, verf. Construeren met kosteloos materiaal Styling	Les 2 Titel Opdracht Materiaal Techniek	'Kandinsky: De kleuren van muziek' Schilder verschillende steren naar aanleiding van verschillende soorten muziek Aquarelverf op papier Schilderen met aauarelverf
	Les 3 Triel Opdracht Materiaal Techniek Beeldend begrip Les 4	'Een mens uit klei volgens Rodin' Boetseer een zittende mensfiguur uit klei Klei Boetseren met klei Realistisch of niet	begrip	Abstract 'Rietveld: Zitten in rood geel en blauw' Maak een model van een stoel; een zitvorm Lange luciferchoutjes; kartonnen plaatjes, verf Construeren met luciferstokjes en plaatjes karton Primaire kleur
16	Titel Opdracht	'Stippelijes tekening' Zet een vakantiefoto om in een stippelijestekening	Les 4 Titel Opdracht Materiaal Technick Beeldend begrip	'Gebouwen uit de natuur' Ontwerp een gebouw naar aanleiding van een plaatje van een plant of di Kopieerblad, potlood, pagier Tekonen met grijs potlood en kileurpotlood op papier Organische vorm

Thema 19	Indonesië, tot 1950	Thema 20	Televisie en computer , 1950 – 2000
Les 1		Les 1	
Titel	"Wajangpop"	Tite	'Wonderauto'
Opdracht	Maak een kartonnen wajangpop van jezelf	Opdracht	Schilder en plak een auto met nieuwe functies
Materiaal	Karton; splitgennen; lange satéprikkers, schilderstape of plakband, schare	Materiaal	Folders van huishoudelijke apparaten en van auto's; tijdschriften, verif
	potiloden, verf en/of kieurpotiloden, stiften etc.		papier
Techniek	Je leert hoe je van karton een beweegbare pop kunt maken	Techniek	Schilderen, knippen en plakken
Beeldend begrip		Beeldend begrip	Seeldend begrip Vormgeving, toegepaste vormgeving

Les 2 Titel Opdracht Materiaal

'Stapels blikken' Maak een serie verschillende sjabloonafdrukken van een zelfgekozen

Opdracht

voorwerp Een door de kinderen meegebracht voorwerp; lamineersheets;

lamineerapparaat; verf Sjabloon druk Vorm en restvorm

Techniek Beeldend begrip Techniek Beeldend begrip Materiaal Titel Opdracht Materiaal Opdracht Materiaal Les 3 Les 4 Versiende stoffen*
Versierde stoffen*
Versier een stukje stof zo, dat het pas bij je lievelingskledingstuk
Vitte kaarsen, lucifers, witte lakenstof op formaat 20 x 20 cm (sorg dat
deze niet rafelt, dus knip met een kartelschaar of werk de randen af met
zigaagsteek op de naarmachinel; ecoline of textielverf (koud) in tenerinste
deit kleuren, aangemaakt in bakjes op ieder tafelgroepje; kranten;
strijkijzer, teukenrol
Druppelbatik op stof
Vorm en restvorm Indonesisch züver*
Maak van alwerkarton een mooi bewerkt fotollistje
Zliverkarton: karton dat aan een zijde bedekt is met een laagja zilverkleuri
zaper. Niet te dik cit karton moet eenvoudig te snijden en/of te knipper
zijn. Te koop in hobbywinkels. Per kind een plaatje op AS formaat (dit is di
helft van AA), Potloden, afbreekmesjess, paperciljos, prikpennen; scharen.
Per tafeligroepje een kartonnen mal ter grootte van een foto
Aanbrengen van structuren en openingen op zilverkarton Techniek Beeldend begrip Techniek Beeldend begrip Les 3 Titel Opdracht Materiaal

Barbie wordt hip*
Kleed een Barbiepop aan als hippie
Lapjes, vilt, restjes wol, kartonnen mallen van de patronen, naald en draa Knippen, naalen Decoratie en patroon

Ontwerp een bankbiljet Kroontjespennen; Oost-Indische inkt; penselen; ecoline of kleurpotloden

Money makes the world go round?

papier Tekenen met pen en Oost-Indische inkt; inkleuren met ecoline of kieurpotiood Lijn en structuur

Beeldend begrip

Techniek

'De sawa van Bovenaf'.
Maak een schilderij over het verhaal van de vlucht van de schildead Schilderpapier, penselen, plakkaatverf, waterpotten Schilderen met plakkaatverf Vogelvluchtperspectief, structuren die kunnen ontstaan in een landschap Materiaal Techniek Beeldend begrip Les 4 Titel Opdracht